

EFTA

Asociatia Europeană de Terapie de Familie

Standarde Minime de Formare

A. Linii directoare pentru formarea terapeutilor sistemici si de familie si a supervisorilor la nivel european

1. Linii introductive

1.1 EFTA este mai degraba un organism de consultanta decat unul de reglementare. In ceea ce priveste standardele de formare, rolul acestui organism este sa defineasca, prin intermediul celor 3 camere, criteriile privind calitatea formarii atat a terapeutilor sistemici si de familie si supervisorilor cat si a programelor de formare in institute si scoli.

1.2 EFTA este recunoscuta de Asociatia Europeană de Psihoterapie (EAP) drept Organizatia Europeană de Acreditare (EWAO) pentru terapia sistematica si de familie.

1.3 Informatiile de mai jos stabilesc standardele minime care trebuie aplicate in mod progresiv de catre organismele locale/nationale de inregistrare si acreditare.

1.4 Acestea au fost convenite de catre Comisia Generala a EFTA in cadrul intalnirii de la Lisabona din mai 2010. Acestea inlocuiesc toate celelalte versiuni anterioare.

2. Context

2.1 Scopul EFTA este sa obtina recunoasterea terapiei sistemice si de familie ca forma distincta si fundamentata stiintific a practicii psihoterapeutice si sa asigure standarde riguroase de formare si practica profesionala in intreaga Europa.

2.2 Atunci cand standardele locale sau legislatia sunt incompatibile cu cele stabilite a fi cele corecte de catre EFTA, EFTA va incerca sa modifice respectivele standarde sau legi.

2.3 In unele tari europene, practica psihoterapeutica si formarea sunt reglementate prin lege. In altele, inca nu exista cadrul legislativ, iar responsabilitatea pentru inregistrare si/sau recunoastere si/sau acreditare voluntara sau satutara revine de obicei Organizatiei Nationale de Terapie de Familie (NFTO), acolo unde organizatia exista.

2.4 In cazul in care nu exista prevederi legale obligatorii, NFTO local stabileste standardele detaliate in colaborare cu cele trei camere EFTA si asigura respectarea legislatiei aferente din jurisdictie.

2.5 In cazurile in care NFTO nu exista, EFTA isi asuma temporar rolul de organism de reglementare.

2.6 EFTA urmarest sa se asigure ca o autoritate locala de reglementare este creata cel mai devreme posibil. Acest lucru se conformeaza principiului subsidiaritatii descris in continuare: (3.4)

3. Principii

Au aplicabilitate urmatoarele principii generale:

3.1 Flexibilitate

Formarea in terapia sistematica si de familie se bazeaza pe formarea/experienta teoretica si clinica insusite in urma pregatirii profesionale de baza intr-o disciplina din domeniul sanatatii sau social. Liniile directoare ne permit acest lucru datorita faptului ca tipurile de pregatire in diferitele profesii si tari furnizeaza puncte de plecare diferite pentru formarea de specialitate in terapia de familie. Flexibilitatea este necesara atat pentru acomodarea cu diferitele modele educationale intalnite in formarile de tip diferit dar si pentru a permite dezvoltari viitoare.

3.2 Linii generale

Ori de cate ori a fost posibil, liniile directoare au fost definite la un nivel general care permite ca asemanarile intre diferitele modele de formare in terapia sistematica si de familie sa fie identificate. Acest lucru mai permite si compararile cu tipurile de formare in curs de dezvoltare pentru alte psihoterapii.

3.3 Linii specifice

Exista aspecte ale formarii in terapia sistematica si de familie care sunt specifice terapiei sistematice si de familie, indiferent daca in termeni de teorie, atitudini personale, metode de supervizare sau practica clinica. Acestea sunt importante din cauza rolului central pe care-l ocupa in terapia sistematica si de familie dar si pentru ca acestea furnizeaza un rationament referitor la importanta retinerii unora dintre diferentele fata de alte tipuri de formare.

3.4 Subsidiaritate

Subsidiaritatea este principiul organizational care conteaza si care ar trebui administrat de cea mai putin centralizata dintre autoritatile competente. Autoritatea centrala ar trebui sa aiba o functie subsidiara, care sa indeplineasca doar acele sarcini care nu pot fi duse la indeplinire in mod corect la nivel jurisdictional sau local.

4. Linii directoare pentru formarea terapeutilor sistematici si de familie

4.1 Formarea de specialitate in terapia sistematica si de familie se bazeaza pe pregatirea anterioara si experienta clinica insusite de obicei in urma studiilor in domeniul sanatatii sau social, sau echivalentul.

4.2 Durata

i) Formarea nu trebuie sa fie mai mica de sapte ani (incluzand o diploma primara sau echivalentul) din care cel putin patru ani petrecuti in formarea in terapia sistematica si de familie.

ii) Numarul total de ore de formare va fi de ordinul a 3,000 - 3,500 din care 700 - 900 ore (sau echivalentul in credite academice) vor fi parte integranta a formarii de specialitate in terapia de familie. Acest numar de ore include pregatirea personala cat si pregatirea ca formator.

4.3 Componente ale formarii

4.3.1 Studiul teoretic si pregatirea practica

Cunoasterea si intelegerea conceptuala care sunt necesare pentru o formare completa in terapia sistematica si de familie vor fi partial insusite in timpul formarii generale si partial in timpul formarii de specialitate in terapia sistematica si de familie. Cu toate ca modul in care acestea doua pot fi combinate poate varia, urmatoarele arii trebuie intodeauna acoperite:

i) Teoria

- a) Principii ale teoriei sistemice: sisteme si comunicare
- b) Teorii privind dezvoltarea ciclului vietii de familie si a individului
- c) Invatarea despre o gama a formelor familiei si diferitele sisteme sociale
- d) Psihopatologie: generala si sistematica
- e) Modele psihologice si terapii
- f) Modelele schimbării
- g) Modelele terapiei sistematici si de familie si aplicatiile lor in diferite scenarii

ii) Cercetare

- a) Dovezi stabilite in urma cercetarii pentru interventiile din terapia sistematica si de familie
- b) Intelegerea metodologiei din cercetare

iii) Chestiuni etice

iv) Dezvoltarea aptitudinilor

Intre o treime si jumata din formarea de specialitate ar trebui alocata acestor arii.

4.3.2 Pregatirea clinica/experienta clinica

i) Formarea clinica in terapia sistematica si de familie se bazeaza pe insusirea aptitudinilor clinice generale (insusite de obicei pe durata pregatirii de baza) si experienta clinica generala care ar trebui sa includa experienta lucrului cu o gama de probleme de sanatate mintala.

ii) Elementul principal al pregatirii clinice de specialitate in terapia sistematica si de familie il reprezinta practica clinica supervizata cu familiile, cuplurile, indivizii si organizatiile. Cu toate ca poate fi utilizata o gama intreaga de diferite tipuri de supervizare, intodeauna ar trebui sa existe si o componenta importanta de practica supervizata ‘live’ (*pe viu*).

iii) Componenta clinica a pregatirii (incluzand lucrul direct cu familiile sub supervizare si observarea/discutarea metodelor folosite cu ceilalți cursanti in cadrul unui

grup/echipe) va forma o treime pina la jumata din pregatirea de specialitate in terapia sistematica si de familie.

4.3.3 Dezvoltarea personala

- i) Un obiectiv semnificant al oricarei formari in psihoterapie este asigurarea faptului ca persoanele care se formeaza sunt capabile sa-si identifice si sa-si controleze amestecul personal si contributia la terapie.
- ii) Telul este cresterea reflexivitatii de sine a cursantilor precum si a cunoasterii de sine a acestora in calitatea lor de terapeuti profesionisti in terapia sistematica si de familie.
- iii) Modalitatea in care acest lucru se realizeaza pe durata formarii in terapia sistematica si de familie variaza in mod considerabil. Acest aspect poate integra de asemenea terapie personala, lucrul in grup, lucrul cu familia de origine (ex. prin utilizarea genogramelor) sau, in unele cazuri, lucrul direct cu familia de origine a cursantului.
- iv) Aspecte ale dezvoltarii personale vor fi de asemenea parte importanta din procesul de supravizare.
- v) Avand in vedere diversitatea tipurilor de dezvoltare personala (si nevoile variate ale cursantilor), ar fi inselator sa elaboram cerinte specifice pentru durata de timp care ar trebui alocat acestei arii din formare.

4.3.4 Dezvoltarea personala si profesionala continua (CPD)

Este extrem de recomandat ca toti terapeutii de terapia sistematica si de familie sa urmeze CPD dupa incheierea stagiului de pregatire.

5. Linii directoare pentru formarea supervisorilor de terapie sistematica si de familie

5.1 EFTA urmarest sa asigure ca supravizarea si formarea in terapia sistematica si de familie este realizata de practicieni calificati si formatori. Formarea si supravizarea necesita calitati specifice si cunostinte insusite si dobandite in urma studiilor aferente incheiate si a metodologiei academice (ex. cursuri, stagii, indrumare educationala, etc.) Formarea unei persoane pentru a deveni supervisor in terapia sistematica si de familie trebuie sa fie riguroasa si flexibila.

5.2 Un supervisor in terapia sistematica si de familie este un terapeut calificat in terapia sistematica si de familie, eligibil sa:

- i) Supervizeze practica clinica a celor care se formeaza pentru a deveni terapeuti inregistrati de terapia sistematica si de familie.
- ii) Acorde supravizare terapeutilor inregistrati de terapia sistematica si de familie ca parte din dezvoltarea proprie profesionala continua.
- iii) Acorde supravizare echipelor si colectivelor care lucreaza cu familiile si retelele sau persoanelor care doresc sa lucreze cu orientare sistematica.
- iv) Predea programe de formare in terapia sistematica si de familie.

La nivel national, ar trebui elaborate standarde care sa asigure competenta necesara indeplinirii acestor functii.